

A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSEG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Pénteken 25. Februdriusban 1791.

Külső Országi Tudósítájok.

Hogy Konstantzindpolyt az Oroszok meg-vehetik, hátrább irt módon mutatja-meg egy 1788 diának a' végén el-fogatott, el adatott, Konstantzindpolyba vitezett, és itt a' Frantzia Követ Papijától hi-váltatott, 8 hónapokig ennek házánál mulatott, és osztán a' Kalmár hajókkal Triesbe érkezett, onnan nagy körítés által, ezer viszontagságok között Hazájába érkezett, és most az Elyjeumban lakó vitéz Lélek:

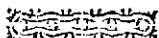
Ottakovnak, Akhirmannak és Ismailznak meg-vételével Urak a' Mulzkák a' Bogs, Nisler és Duna folyó vizén, és az vizek között lévő Fekete-enger partjain. Ok ezeken a' vizeken és környéken lok haszna vehető hajokra tettenek. Izert — ezen környeknek lakósit hajos legényeknek használ-
Q hatják

hatják és egy roppant hajós sereget állíthatnak ki.
 Fegyvert, hadi-készületeket, eleséget gyűjthetnek és
 rakhatnak ezekre katonákkal, és a' Környül-állás
 szerint ott rakódhatnak le, a' hól tettzik, és két-
 tség kívül szandakozik ezzel hajós Sereg Várndhoz,
 és ottan Konstantinápolyhoz a' meg-vételre. —
 Ismailnak meg-vételével megint a' maga helyére
 ment Szivarov Maximénihöz vilízza, hogy innen
 Brailla felé dolgozhassék, és Moldvát fedezhesse.
 Repnin meg-szállotta Ismailt és Kiliát; — több ré-
 sze táborának, ha az csak 10 vagy 12 ezerre men-
 ne-is, bé-hajókárik. — A' Nagy Vezér Ismailnak
 el-vesztésével a' hegyekre-szaladott és szállott, hogy
 innen az utakat fedezhesse. Minthogy ő nem nagy
 erővel lehetett, és valamit még eddig nyúlt kelle
 belé szakadott, tehát a' Vároknak Brailla, Machin
 s' többnek oltalmokra igen kevés erőt hagyott, és
 ha vólt, népének erősebb és nagyobb részét Vár-
 nába küldette. — Egy nap alatt Krimidből Seba-
 stianopolyból a' nagy hajós Sereg le-érkezhetik, és
 a' Duna árkába vonhatja magát; a' másik pedig
 Várndhoz mehet. Minthogy Várna a' száraz felől
 nem igen erős, a' Tenger felől pedig csak egy né-
 hány roszsz Batteriái vagynak — mivel a' ki kötő
 helyben csak egy néhány, és igen roszsz szolgálata-
 telhető hadi hajói vagynak; tehát Várna nem fo-
 káig állja ki a' Muszka tüzet; ha a' Muszka nagy
 hajós Seregtől körül vétetvén bombázni kezdik — és
 egyszersmind a' ki-szállított néptől a' szárazon o-
 tromalni kezdetik — és ezzel is a' fog történni, a'
 mi történt Ismailal, minthogy ennek is az a' meg-
 határozott parancsolatja, hogy magát az utolsó em-
 berig oltalmazza. — Ha a' Muszkák Várndt meg-
 vették, pedig meg-vették, ha hozzá fogtak, tehát
 az ő hátok megé a' Fekete tengeren szabad, és nem
 félthető az ellenségtől; melyre nézve a' nagy hajós
 Sereg a' Fekete tenger isatornáján meg-iodulván, a'
 Nátoliai ki-kötő helyekre vigyáz — a' másik hajós
 Sereg a' fegyveres Sergekkel vízi a' nagy erőt, és
 ki-száll nem mészze a' nagy hajós Seregnél Domu-
 derénél.

derénél, 3 mért-földnyire Konstantinápolytól. — Tudni való dolog, hogy a' Fekete tengerből egy se-
bess ág szakad a' *Mormara* Tengerébe azon tsator-
na által, mely egyenesen viszen Konstantinápoly-
nak. — Tudni való dolog, hogy előre, a' Konstan-
tinápolyi ki-kötő hely előtt a' külső Városok fe-
kűsznek a' Fekete tenger felől, u. m. *Galata* és *Pe-
ra*, melyekben isupa Görögök laknak, és a' kik-
nek száma ismálja Konstantinápoly minden népes-
ségének 3 mad részét. Tudva van, hogy a' Török
hajós Seregnek nagyobb része a' *Bujukteri* tsatorná-
ban fekszik — tudva van, hogy ezen tsatorna szá-
jában készült Battériák semmit sem érnek, és még
ezeknél is alább valók a' *Romeli* vén Várak, *Hys-
sár* Európában és *Anatoli Hyssár* Ásiában. — Mind
ezek előre így látván, és a' már el rettent reszkető
Török félelmet, mely az *Ismail* és *Várna* meg-vé-
teléből Konstantinápolyba érkezett, hozzá szám-
lálván, Konstantinápolynak meg-vétele, fel-égetése
és el-prédálása csak játék a' Muszka tábornak. —
A' *Domusderénél* ki-állított Sergek 2 részre oszla-
nak: edgyik része elé mozdúl az Ország-útján, és a'
Bosken hegyeket el-foglalja; a' másik pedig le-me-
gyen a' partakon hozszára *Romelia* felé; és így e-
zen erőtség mind a' vizen, mind a' szárazon egysze-
riben támodtatván-meg, meg-vétetik, s. t. Ha egy-
szer a' Muszkák magokat a' Görögökkel edgyesítet-
ték, könnyű nekik osztán a' ki-kötő-helyekben lé-
vő minden hajókat, és a' Városban lévő minden
házokat meg-gyujtani Konstantinápolyban, mivel
ezek többnyire mind fából vagynak épülve — és
fogadom, hogy ellent állási sem találnak, mert már
is a' félelem miatt valaki csak hajót kap, és va-
lamije vagyon, előre Ásiába szalad. — Ezen mó-
don könnyű volna azon kevély Nemzettségnek fész-
két, mint akármely alá-való szárnyas állatnak csak
egy égő sáklával is egészen fel-háborítani. Mind
azon által én alig hiszem, hogy ezen dolog annyira
mennyen; mert lehetetlen, hogy a' Nagy Vezér oly
bolond legyen, hogy a' dolgot ennyire harapozni
enged-

engedje. — Azt fogja azért tselekedni, a' mit 1774-
 ben Mehmet tselekedett, a' mielőtt még Konstanti-
 nápoly oly nagy vezedelemben nem forogt volna,
 és a' Muszkáknak is oly véghetetlen tengeri ereje
 nem volna, mint most. Azt tseleklzi, hogy az Orosz
 Udvarral is békességet köt; és a' Pruszizus békessé-
 g elközlököt melánkolikus fovel igazítja: haza Szijá-
 bol. Muszka Ország Moldovát, Auszria pedig Oláh
 Országot fogja edgy egy Fejedelemmel meg ajándé-
 kozni, és mindenik megtartja azt, a' mit kíván, és
 a' mit el foglalt — ha Pruszizianak nem tetszik ab-
 jon ki a' fikra; ő is el-nyeri, a' mit rég keresett —
 és 3 — 4 elítendő sem telik belé, hogy Prusziz-
 nak más nőit fognak húzni, a' már lok elítendő-
 alatt tselekedett szüntelen való politika időtlen fá-
 leményeiért — a' sok vér ontásért. — A' Békesség
 a' külsőben áll — és nem tudom ki fogja többé a'
 Portát háborúra befélleni; ha a' Lengyel és Prusz-
 izust meg nyúzzák is a' többi. — A' Muszkának
 nagy Tabora fekszik a' Pruszizus széleken; nekünk
 sok fegyvereseink sülelnek itten, 's az ujj Gallitziai
 Levelek szerint, a' *Lévoner Serge* a' napokban is
 közelebb nyomúlt ide — A' Svéd nem azért tsinál-
 titkon békességet a' Muszkával, hogy Pomeránia
 Pruszizus kezben maradjon, Széziához mi tartunk
 számot. — Lengyel-országának csak egy Muszka vagy
 Auszriai Király kell, mely bizonyoson meg-élzen,
 azonnal az el-osztáskor nyert rész viszsa szakad;
 és így a' lefesz végre, hogy Pruszizia sem Belgium-
 ban, sem Hollándiában, sem Lüttikhben, sem Svéd
 Országban, sem Lengyel-országban, sem Magyar-
 országban többé hitetlen zürzavart nem okoz, és a'
 kopolsz fejü *Dívánt* többé sovány ígéretekkel nem
 bolondítja. En el-váram a' következtetéseket az Ely-
 séumban, és örvendeni fogok, ha az én előre való
 látásim engemet meg-nem tsalnak.

Egy Külsőországi Újság-Levélből következő
 jeles és ritka történetet olvastunk: Orosz-országának
 egy bizonyos Városában G * * -ben, mint egy 5 he-
 tekkel ez előtt meg-hal egy 'Sidó, ki mind a' Mojsa
 Tör-

Törvényinek szorgalmatos tellyesítése, mind erkölts-
beli maga-vifeletére nézve, minden ötet esmért 'Si-
dók előtt egy Isten féld embernek tartatik vala. Mi-
dön hát ezen *Israellita* ki-költöznék a' Világból,
azt kívánnák, vala az ő Atyafiai, hogy ezen Isten
féld 'Sidó, a' Szentek közé számláltassék. El-men-
nek annak okáért a' magok fő Rabbijokhoz, de
ez menti vala magát, hogy neki erre egyedül nem
vólna tellyes hatalma, de írni fogna ezen dolog
eránt *F * * be* a' leg-főbb Rabbinak, kinek erre tel-
lyes hatalma vagyon; és megparantsolá, hogy a'
meg-hólt 'Sidónak testéből egy darabot messenek-ki,
mellyet a' Levéllel edgyütt a' leg-főbb Rabbihoz
*F * * be* küldhessen; melly az egész testet képzeli
hesse, és a' mely az egész test helyet a' Ceremo-
niákra alkalmas lehessen. Mi leszz belőle? A' sze-
gény meg-hólt 'Sidónak húsfabb részéből ki-mettze-
nek egy darabot; minden féle Spiritussal bé balzsam-
ozván, egy iskatullyába bé-helyezettettétvén, a'
Levélel edgyütt egy különös 'Sidó Követ által a'
leg-főbb Rabbihoz *F * * be* küldetjk. Midön a' Kö-
vet a' Levéllel és Skatujával *V * ** Várofsának Li-
néájához érkezett vólna, kérdik az Harmintzodaló
Legények: nintsé harmintzad-alá való dolog nálla? E'
felel; semmi nints. Meg-visgáltatik a' 'Sidó's meg-
találják nálla az Iskatuja húst, melyet a' 'Sidó sem
akarván meg-vallani mi, el-vezzik tőlle, és a' Le-
vélel bé-megy a' Városba a' fő Rabbihoz. A' Rab-
bi kérdi hál légyen az Iskatuja hús, melyet ez az
Harmintzadon el-vettnek lenni mondván; küld a'
fő Rabbi egy Levelet a' fő Harmintzadoshoz, a'
dolgot vólta-képpen meg-írván. A' fő Harmintzados
öfzve gyűjteti az alatta való Legényeket, és pa-
tsól, hogy azt a' húst, melyet a' 'Sidótól el-vette-
nek, hozzák elé. Uram! felelnek ezek: az a' hús
borju hús vólt, és alig nyomott 3 fontot, minthogy
a' 'Sidó vám nélkül titkon akarta bé-hozni, minek-
utánna rajta értük és el-vettük tőlle, mi bizony fel-
flüstököltük, imhol az Iskatuja. Ezt halván a' fő
Harmintzados, el-neveté magát, és jó appetitust ki-
vára

vána hozzá, de elé-beszélvén azonban, mitoda
húst ettenek volna-meg; némellyik közzüllök csak
nem halálra okádták magokat — így végzödek a'
'Sidónak szenté való tétele — mit fogjanak már vele
tselekedni ezután haljuk-meg. — A' Nájvidi Ujság
11. Febr.

Jan. 25-dikén Fohsánból. — Minekutánna meg-
ment volna a' hire *Brusla* Várába-hogy az *Orosz*
Seregek téli kvártélyokra takarodtak: fogták mago-
kat az említett várbeli Törökök, tsajkákra ülték 4
5 nappal az előtt, 's a' *Galátznál* álló *Orosz* hajós
Seregetskét, valamint a' Duna parton telepedett *Orosz*
könnyű Seregeket is véletlen meg támadták; a' Ka-
zákok 's Szabadakaratóiak közzül két százat le vág-
tak; a' hajós Seregetskében is nem kevés kárt tettek.
Hogy ezen történt fülibe ment Generál *Suvarovnak*,
leg ottan *Galátzba* innúlt, 's parantsolatokat adott
ki, hogy a' már kvártélyokra bé szállott, 's a' meg
marsban lévő Seregek rész szerént előbb nyomúlly-
nak, rész szerént meg állapodjanak; az ide közel
feküdt a Granatéros Batalionok pedig az el hagyott
Aluxineni táborba menjenek: holott táboroznak is
már föld-kunyhókban. A' hátra volt könnyű Seregek
is elő nyomúltak. — A' mint értjük, naponként ne-
vekedik a' *Bruslai* őrizetnek száma: a' Várból és
Városból ki kell a' Keresztényeknek költözni a' *Ra-
jah* szomszéd faluiba. 's azoknak házaikat mind
fegyveres Törökök foglalják el. Ezt biznyítja egy
Huszár is, a' ki az oda való Basánál volt szogálat-
ban, és most vissza tért a' *Tsászárs* Huszár Regem-
entjébe."

Febr. 5 dikén éstve érkezett a' mi győzedelmes
Fővezérünk H. *Coburg*, az özvegy *Anspachi* Mark-
gráfnéhoz *Schwaningenbe*, a' kitől különös tisztelet-
tel és örömmel fogadtatott. Már előre *Dennenhofen*-
től fogva *Schwaningenig*, meg voltak rakva az utak
mellyékei szurkos serpenyökkal. A' mindenünöpen
öszve seregelett Nép, örvendetes vivát kiáltással id-
vezlette a' Hertzeget. Midőn közelgetett volna
Schwaningenhez, meg szállalt a' dob 's trombita az
öröm

öröm - alkotványokról. A' Kátfély' udvarán egy Templom volt emelve, a' mellyet urnák, 's fellyül a' Hertzeg' és Markgrófné neveiknek módosan ki-formált első betűik ékesítettek, a' Templom előtt egy kis kert volt, 's mind ez, mind amaz meg voltak világosítva. — Nagy sokaság kísérté bé a' Hertzeget a' Kátfélyba, 's zengedeztette a' maga örömkialtásait. — Kiszállván hintájából a' Hertzeg, így szólott: Ez, igen jók! Fellyül a' folyosón várta a' Markgráfné — 's meg ölelvén, illy szókkal nyilatkoztatta ki szíves atyafiúi érzékenységét: *O! Friedrikem — kedves Bátyám!*

Török Birodalom. A' múlt Decemberben költ *Konstantinápolyi* tudósítások szerént, a' hadi dolgokban való *Reis-Effendi*, vagy hadi Kantzelláris, ki is hadakozás idején rend szerént a' Nagyvezér' táborában szokott tartózkodni, *Konstantinápolyba* érkezett nagy váratlan az említett hónapnak első napjaiban. Ennek értésére, igen meg döbbent a' Népfszíve, mellyet külföldben is ily háborgásba hoztak volt már a' darab időtől fogva jövőgetett kedvetlen hírek, hogy a' Nagy-Szultan' parantsolatjából, minden vendégfogadók, és más egyéb közönséges öfve-gyűléseknek helyei is bé zárattak; 's halálos büntetés alatt megtiltatott, hogy az uttzákon, vagy piatzokon csak kis csoportokban se merjenek se regelni a' Törökök. Nem szabad a' Státus' dolgairól semmit is beszélni; és hogy a' tilalom után emlegetni merték némlyek az *Oroszok'* győzedelmeiket: minden irgalmasság nélkül a' tengerbe vették. A' Ministerium, felette titkolódik: azért is bajosan lehet valaminek igazán 's környölállásosan végére járni; 's még a' külső Hatalmasságok' Ministerei is keveset tudhatnak meg. — A' *Reis-Effendinek*, *Konstantinápolyba* lett küldetéséről mind öfve annyit lehetett ki tapogatni, hogy H. *Potemkin* azzal fenyegette legyen meg a' Nagyvezért, hogy látogatására fogna *Siumlíba* menni, ha mások' közbenjárása nélkül, továbbra sem akarna még békességre lépni *Russziával*. Ezen fenyegetésre annyival inkább meg-
szep-

Izeppent a' Nagyvezér, mivelhogy *Isatzitól*, holakkor voltak az *Orfzók*, alig van *Siumla* két napi járó föld: 's a' Nagyvezér olly kitsin, erő dolgozól, hogy tellyelléggel ellent nem állhatna. Mirek utánna néhány napokig való tanácskozásokat tartott volna a' Szultán, valszaka küldötte a' *Reiseffendé* a' Nagyvezérhez. Azólta nem hallik egyéb *Konstantinpolyban*, hanem, hogy *Rumelidban* erővel izedik a' katonaságot a' Nagyvezér Seregéhez. De ez, még inkább nevelte a' *Konstantinopolyi* Nép' nyugtalanúságát; mellyre nézve ugyan csak szoros vigyázással is vagyona' *Kaimabdm.* — *Konstantinpolyban* levő *Anglus* Miniser, Ns *Ainslie*, *Pfars* nevezetű első Tolmácsát küldötte, a' maga *Udvart*nak parancsolatvából *Aszisztánba* —

Frantzia Ország. Febr. 4-dikén, meg jelent a' Király a' Nemzet Gyűlésében, 's olly kinyilatkoztatást tett maga felől, hogy a' polgári alkotványnak elintézését az azt elő adó kifejezéseknek tulajdon értelmek szerént, pontról pontra jóvá hagyva, 's kötelezi egyfzersmind magát, annak fenntartására 's óltalmazására. A' *Párisi* Nép' képét viselők, arra határoztak magokat mindjárt abban az órában, hogy a' Nemzet Gyűlésében tartott Beszéde a' Királynak értzre metizettesték, 's örök emlékezetnek okáért a' Tanátsházban fel függesztettesték. Tetizen ezen határozás a' Királynak, 's a' maga Melly Képével meg is ajánzékozta a' *Párisi* Közönséget. Ezen említett Közönség' képét viselők meg indúlván belsőképpen jó Királyoknak atyai szeretetén, el végezték, hogy Febr. nak 4-dikén minden esztendőnként nagy *Alise*, és *Te Deum* tartassék; a' minthogy határozásokat mindjárt akkor végre is hajtották a' B. Sz. Mária Templomában. A' Nemzet Gyűlése is *Deputátziót* küldött az *Isteni* tiszteletre.

Frantzia Ország. — Oda hagyván egy *Frantzia* Kaputzinus a' Klastromot, következő *Tellámentomot* tett előbb: „A' fejemen lévő beretvált kerektséget tessálom koronául a' Királynak; az *Aureliánusi* Hertzegnek hagyom a' palástomat, hogy legyen

legyen mivel takarhassa magát: a' kötél-övmét, a' Nemzet Gyűlése' bal oldalának (azon ülnek a' Világiak); a' Breviáriumomat, az *Autunumi* Püspöknek; Prédikázióimat, *Gergely* Apátúrnak: de olly fel-tétellel, hogy maga olvassa azokat közönséges helyen; a' szakállomat *Camus* Urnak, hogy belőlle vendég haját (parókát) tsináltasson magának, melly alatt kívánom, hogy egy ónsipkát viteljen; fa-tzipóimot a' Nemességnek, hogy ne járjon még-is egéltizen mezt-láb; a' botomat a' Papságnak, hogy legyen néki mivel kódolni menni; a' kóduló tarisznyámat az egész Országnek; a' Nemzet Gyűlését végre, minden ördögöknek. “

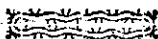
Hogy egy! szükségtelen, 's azonban kártékony szokásnak el törlése által, kötelessége legyen a' Népen segíteni minden gondos Kormányzéknek, díszéretes példáját adta ennek közelébb a' *Felső-Palatinátusi* Kormányzék: ugymint a' mely el törlötte a' költséges gyászruha viselést az egész *Felső-Palatinátusban*, 's oly böltés rendelést hozott, hogy ezentúl az Alfzonyoknak minden gyászszok fokötőjeikre függesztendő fekete pántlikából; a' Férjáaké pedig bal karjaikra kötendő darab fekete fátyalból álljon.

Felső-elegyes tudósítások. — Tegnap érkezék le ő Felségétől azon meg-határozott rendelés, melly szerint az Erdély-orzági F. Udvari Kantzellária a' Magyar-orzági Udvari Kantzelláriától el-választatik, és addig is, míg más Rendeléseket szabhatnak a' környüllállások, idő szerint való fő Kantzellárius leszén Gr. *Telkey* Sámuel Ur ő Excellenziája. Mind az Erdélyi, mind a' Magyar-orzági főbb Hivatalokra nézve nagy változások állanak a' külföldben. — Azon hír terjed-e! tegnap Bétsben, hogy az Illyriai Nemzet Kantzelláriáján, vagy inkább ugy szolván Udvari *Commissioján* már bizonyoson ő Felsége által ki-nevezetetett Préses Gr. *Balassa* Ur ő Exja — Megint *excedált* a' *Halál!* Ts. K. Feidmarfal, egy Magyar gyalog Seregnek Tulajdonosja s. t. Gróf *Pálffy* János Ur ő Exja, tegnap előtt, u. m. ezen hónapnak 23-dikán, dél-utánni 6 és 7 óra között

között guta-ütésben hala-meg Pofonyban; és így e szerint már a' fő Kantzellárius Gr. Pálffy Károly Ur ö Exja ezen törökös Grófi Familliának *Seniora*, mely-szerint a' fenn említett Grófnak mint Polony Vára fő Kapitányának 30 egy néhány ezerrel szaporodott minden esztendei jövedelme. — Az idegen Német Ujság Levlelekhől olvastunk, hogy egy Olosz országi mesterseges varásló és jóvendő-mondó 'Sidó azt erősitendé, hogy egy nagy Europai Minister, ki az Aultriai Háznak ellensége; a' jövő Aprilisben, bizonyosan meg fogna halni. A' Halállal ugyan még eddig senki *Correspondentiát* nem tartott, és így ezen 'Sidónak sem sokat hihetünk — de ha azonban igaz találna lenni, sok előre való látás volna egy 'Sidótól. Mi csak azt ítéljük most erről, hogy ő csak az Ujságírókat akarta ezen jóvendőléssel még Aprilis előtt Aprilisbe küldeni — azonban várjuk el Aprilist.

A' Febr. 16-dikai Redut arról volt nevezetes a' többek között, hogy tettett ebben némely Gavallé-roknak, és Dámáknak, *Bolondok' Házát* formálni magokból. Minekutánna t. i. vázlonból készült magas falak között, mint meg annyi járó alkotványok meg-jelentek volna a' tántzoló Palotában: egymás mellé állottak kerekbe, 's egy kerek épület lett belőlök; melly annyival inkább hasonlított az említett házhoz, hogy minden járó alkotványnak külső részén egy vas rostélyos ablak volt. készítve. Ezen ablakon által, meg-lehetett a' benn lévő okost is látni, ki a' *la Bolond* (gyengébben esik talám így a' kimondás, mint egész magyarolsan: *Bolond módjára*) vagy hegedült, vagy rajzolt, vagy más egyében foglalatoskodott. Egykor ki-rontván a' Bolond házbéliek, falaik közzül; a' szabadon lévő Okosok közzé elegyítették magokat: de ezek, néminémű tartózkodással fogták magok közzé.

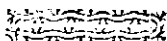
Borsod Vármegyéből. — „ Sok a' bor Magyar országon! nevezetesen Borsod Vármegyében helyét sem találják, jó, illendő helyet t. i. Miskolcton fellyül Észak, felé, két 's három mértföldekek, két szegény

szegény R. Gyülekezetekben a' Pap fogadásban (a.) meg-ittak a' Presbiteriálisok a' Pappal együtt, egyik helyen egy hordó bort, a' másik helyen egy átalaggal. Ez mind a' kettő olly szegény hely, hogy egyik sem elégséges arra, hogy midőn, külföldben szép kő templomának zsendellye el kórhol, azt maga erejéből újjra meg-zsendelveztetthesse. Nem jó volna-e hát, az illy minden Ujjelzsendőkor meg-esni szokott Pap-fogadásban, vagy Pap marasztásban meg innya szokott, egy vagy fél hordó bort el adni, annak árát a' Templom' vagy Ekklesia pénze közzé tenni? hogy így majd lenne a' Templomot mivel meg-zsendellyeztetni, és ne lenne szükség — — — Alig ha nem jó volna az, hogy Tiszt. Vízitátor Uraimék, az általok tenni szokott kérdések közzé oda elegyitenék, vagy azok közzül némellyek helyett tennék ezt a' Presbiteriálisokhoz: *Mennyi bort szoktak meg innya Kegyelemtek a' Pap-fogadásba?* és ha felelnék: egy hordóval vagy egy átalaggal; erre ezt mondanák: No Atyámfiai, nem kell egy itzét-is; mert az Isten és a' Király tiltják a' halzontalan vesztegetést.

A' R. Prédikátorok bugyogóját és Parókáját kemény szavakkal illető Erdélyi Kritikusnak barátságosan felel egy Magyar-orosz, bugyogót, és parókot viselő jó szívű Atyámfia: A' bugyogót többnyire csak addig szoktuk viselni, a' meddig tart azon három négy bugyogónk, a' mit ott künn a' külső Nemzetek' kedvéért csináltattunk: de a' parókot szükség tovább is viselnünk. Mert jól tudja kedves Nemzetünk, az idegen Nemzetek (ha mikor észre vehetik, mert szorgalmatosan elszoktuk fedezni) rész szerint szánakozással tapasztaltatják, rész szerint nevetve szemlélik, hogy némellyikünk fok szerentse hajakat viszünk fejünkön a' külső Országokra, s többeket hozunk vizszi: Jó hát az ősz hajakat a'

(a.) *Mi legyen a' Pap-fogadás? a' ki nem tudná, lássa a' Tisztelendő Péterli Josef Ur elmés Mofai-ban némely részit; a' 115 és köv. lap.*

parókkal el-fedezni, különben igeu öreg ifju Papoknak láttatnánk. A' paróknak ezen szükséges voltát okozza (ha nem sértének vele; de ne sértsek kérem! mert ingyen sem szándékom) a' mi nálunk még azon nagyon viészra fordult tanulás módja, melly szerint a' Theológiát 15 's 16 éltendőig tanulják az Ifjak, kivált a' kik Seniorságot várnak az egyik Collégiumban. Ezt más Országokban három, leg-felleyebb négy éltendő alatt el-fizokták végezni. Azoknak pedig tsak olyan eszék van, mint nekünk Magyaroknak. Alig ha nem székség volna minékünk-is ezen jobbitást tenni. Így osztán Bétsbe a' Leopold Várossa hidján követ tévén a' parókba, ötet bátran a' vízbe fojthatnánk, a' mint szoktak némellyek tselekedni. Ez utolsóbb-is, ugy gondolom, fog ha mind későre-is valami gyümölsöt hozni; leg-alább a' gondolkodásra alkalmatóságot szolgáltat.

Pafon, Febr. 17-dikén. „Királyi Hertzeg *Sándor Leopold* kegyelmes *Nádor-Ispányunknak* Kantzelláriaja egészzeu fel állittatot már. Mélt. *Rákosi Boros Lajos* Úr, ki eddig a' F. Magyar Kir. Helytartó Tanátsnál volt Tanátsos, Fels. Koronás Királyunk által a' Nádorispányi Kantzelláriára Igazgatónak rendeltetett; egyfzersmind pedig a' F. Magyar Udvari Kantzellárián Referendáriusnak, és Udvari Tanátsosnak nevezetett, a' hol Jan. 24 dik napján ezen új hivatalbéli hitét le tévén, ülést is vett. Tek. *Vaddász György* Úr, Nádorispányi Titoknoknak; *Költsei Kende János* Úr pedig Expeditornak nevezetett; kik e' most folyó hónapnak 9-dik napján Nádorisdány ó Kir. Hertzege előtt, két Ország Bároinak, úgy-mint Nagymélt. *Végh Péter* Tárnokmester, és Gróf *Battyáni József György* Asztalnokmester ó Kegynek; nem különben Mélt. Gen. *Pázmándi Kempelen János*, 's felleyebb említett Udv. Tanátsos, és Nádorisp. Kantzellária Igazgatója *Boros Lajos* Uraknak jelenlétében, hiteztettek meg. Ugyan azon napon téték le a' hitét, a' 4 nádorispányi Kantzellisták is, úgymint: *Szentgyörgyi Horváth Zsigmond*, *Karátsonyi Ferentz*, *Radvánszki Antal*, és *Horváth János* Urak.“

Kesznyétéből azt írják: — A' Törvény Szabadság és Békeféség — Országunk hármaz köfalai.

Titus Flaminius Romai *Consul*, egyfzer meg-gyöz-vén a' Nagy Sándor Altyát *Filep* Királyt, vitézi erejének, és az Istenek iránt való háládatos emlékezetinek jeléül az *Apolló* Templomában egy ezüsből készítettett draga pailt függetelt fel ilyen irálsal:

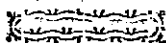
Leges Libertas et Pax sunt optima dona; az az:

A' Törvény, Szabadság, és a' jó Békeféség,
Leg-nagyobb ajándék; leg drágább ékelség
Illy Iráti vagjon fel Magyar Paisára,
Illy Pailt függetlzen izive táblájára.
Béborult napjának mert fénye fel-dérült,
A' kívánt öröme nek özönébe merült,
A' régi árkában folydogál a' Törvény
Mert, azt lemléljétek hol vagyon az Örvény
A' Nemes Szabadság a' Perit meg-nyerte;
Méltan: mert a' Pogányt lok izbe meg-verte;
Meg van a *Békeféség*. Ugyé nem Kordeba?
Veszízen Országunkból a' pártütő 'Seba (a.)
Csorog; sőt foly is már a' Békeféség sirja,
Batsból minapába a' Kurir ezt írja:
Szeretet Lángjával Királyunk szive ég
Ujj Tsillaggal ragyog a' Bétsi tiszta Ég.
Vay *Joset* Urnak egy ujj Méltóságnak,
Ki aidd gyümöltse a' Vajai Agnak;
Nagy érdeme szerint nagy Tisztséget adtak,
Má zszor az illyenek tsak mind ki maradtak.
Kár volt; de e' nagy kárt az ész ki-pótolta,
Miólt a' Napot az Hold meg-hódolta. (b.)
Látjuk most; hogy Isten Népet meg-halgatja;
Mert két 's három Vallás egymást tsokolgatja.

Szép

(a.) 'Seba, Dávid Király ellen ütött pártot,

(b) az az miolta a' Vilag meg-világolodott,

Szép dolog ha a' Fő nem szenved fájdalmat,
De alatta a' tag érez Lakadalmat.

Akkor vak ez, mikor az Ország egyet ért,
Mikor elérheti, szívvel a' miket kért.

Igy van Magyar-Ország; egy Lelke és Szíve,
Földünk minden Népe jó Királyunk híve.

Egy Test ez, e' Testnek *LEOPOLDUS* Feje,
SANDOR Palatinus a' Feje teteje.

FERENTZ a' Fő Hertzeg feltő szeme fénye,
Vitéz Magyaroknak ohajtott reménye.

Kezei, lábai a' Fő Fő Mágnaók,
Ország dolgaiban leg-első munkások.

Jay Josef Urat ezek közt szemlélem,
Más is lesz még ilyen, én azt úgy itélem.

Nagy elméjü Urak sok Vice-Ispányok,
Egygyez a' szivekkel tiszta tudományok;

Borsodi, Zemplényi, Szaboltsi, Beregi,
Mennyei és Földi Urunk hív Seregi.

Mások is még sokak Hazánk bölts Urai,
Mint meg annyi fényes Egünk Tsillagai.

A' *Contribuensok* e' Testnek allyai,
A' láb tiz ujjai, sőt erős talpai.

Boldog az az Ország a' mely illy Testé vál,
Mely a' jó Törvényen és Szabadságon áll.

Szépen virágozik ott a' kívánt Békeféség,
Mellyet követ osztán az örök Idveféség.

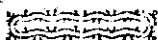
Örülj; de az Urban: Nemes Magyar Haza;
Mert im *Leopoldust* Isten hozta haza.

Leges Libertas et Pax, sunt optima dona,
Hungara Gens, Felix hæc tua dona tenes.

Meg-van testi 's lelki minden kívánságod;
Még-lásd: el-ne muljon háládatofságod.

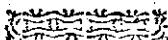
Ista Hazája és fent nevezett Uri Méltóság iránt
való buzgó szeretetiből Terhes Iltván.

Kis.

A' Portának minden hadi ereje 10-ezerre olvad. —
 ván, Ismailnak meg-vétele után már Konstantiná-
 polyban olly nagy vala a' félelem, hogy lokan ki-
 költöztenek belőle — ez ujjal mutat arra, hogy az
 Oroszsal is békeiséget kötni kéntelen. — Nem igaz,
 hogy a' Tseh és Morva Országokban lévő Regemen-
 tek szabadságosáikat hívnák vissza, és hogy itt
 olly szörnyű hadi-készületek vólnának — a' mi bé-
 keiségünk bizonyos a' Portával — a' Mulzkájé sem
 mesélze vagyon. — Belgiumban meg-tiltattak azok
 a' pénzek, melyeket a' Pártütés ideje alatt az O-
 roszlány tizmerrel és ezzel a' fenn-irással vertenek
 vala: *Edgyesült Státusok* — mind a' ki-adó, mind
 az el-vevő 100 tallérokra büntetteték. — Itt már
 a' régi igazgatás formája szerint folynak a' dolgok,
 és mindenkben kegyelmes a' Fejedelem erántok.
 Azonban azok a' Papi és Világi Tiltségek, mel-
 lyek a' zen-bona alatt lettenek, el-töröltetnek, ha
 pedig érdemesek ő Felsége által meg-erősítetnek.
 — *Vandernót, Vanápen, a' Tángertoi* Abbás 's
 más hasonló fejei ezen Haza méltelyének, ki a'
 Hollandiai szélekre szaladtanak, most is némelly
 izökövény tárfaikkal gyűléseket tartanak, és az e-
 löbbeni játékot kívánnák jádzeni — de erről énekel
 már Szt. *Dávid*. — A' Ts. K. fő Ifjáló-mester H.
Dietrichsdin hivatalát le-tette. — Bétaben máig
 sem szűnt meg a' híre, hogy a' Nápolyi Felség, ki
 Nemzetünknek különös kedvellője, és a' kit ugy
 meg-szeretett Béts, hogy a' Városi Fegyveres-ház-
 ban emlékeztető oszlopat akar neki emelni, 35 Ma-
 gyar Nemes ifjakat fog magával Gárdának vinni,
 kiknek B. *Ortzi* vólna szedője. — Az Ifyriai Kan-
 tzellária a' Magyar fő Kantzellárius alatt léssen. —
 Itt 27-dikén a' békeiség előjáró punktumai közöt-
 tünk és a' Porta között *subscribáltatott*; az Anglus
 Kurir Berlinbe vagyon most vele; ide is ő hozta a'
 hirt. — A' Frántzia Nemzeti Gyűlés el végzette,
 hogy a' Házórságbéli *Dispensatiót* mindenik Püspök
 a' maga kerületében adhassa a' kinek tettzik, de
 el-ne adhassa — az az pénzt ne vehessen érte. —

Peson.

Posonból az iratik, hogy az Ország-gyűlése még fog várakozni azoknak a' Bétsbe küldött 67 tizikellyeknek vilzsa érkezésekre, és osztán ekkor léfzen közönséges Ország-gyűlés — azért a' Diétának el bomlása sints még meg határozva. — A' Posonban lévő Státusok és az egész jelen lévő népség nagy pompával ülték meg a' II. dik *Josef* halálának Innept. — A' Bétsi tudósításoiból erjű, hogy Gr. *Májláth* az Udvari Kamarán és a' *Bankó Deputáczion* Vice-Presefssé tétetett. — A' Nápolyi Felségnek el-indulása bizonytalan; tehát a' mi R. Urunké is Florentziába. — Bétsben kellemetes Tavaszi napok vagynak. — A' Fársáng itt leg-nagyobb divatjában vagyon; de nem a' Hazoságra, hanem a' fok féle mulattságra nézve. — Berlinben egy Könyverske jött ki, de Bétsben is találatható — ezen Titulus alatt: A' Bréviárium imádkozásáról való szabad gondolkozás és ítélet tétel.

BCU Chuj / Central University Library Cluj

Tudósítás.

Ezen napokban hagyta-el a' Sajtót a' Fels. Magyar-orizági Kormány - Törvény (*Jus Publicum*) melyet *Rosermann* Ilván ezen Honilok - Irás alatt: *Jus Publicum Regni Hungariæ; ex Combinatione veterum, recentiorumque legum in Compendium Systematicum redactum; et usibus maxime Scholasticæ Jurisprudentiæ adcommodatum*, adott ki. Amibátor való dolog az: Hogy már ez előtt ezen Törvény többször is ki-jött, de mindazonáltal ezen munkáról bátran azt lehet mondani, hogy hasonlót hozzája még eddig nem látott a' Magyar Haza, melly minden részre a' Kormányozásnak öly helyyesen meg-határozta volna. Az árra a' Könyvek egy r. forint. Találhatik Posonban a' *Doll* Könyváros boltjában, Pesten, Budán, a' Könyvárosoknál.